

ÅRSPLAN 2023–2024

INNHOOLD

Visjonen vår	side	3
Velkommen	side	4
Kontaktinformasjon	side	4
Avdelingene	side	5
Planleggingsdager	side	5
Når barnet begynner i barnehagen	side	6
Barnas verneombud	side	7
Foreldresamarbeid	side	7
Barnehagens pedagogiske ståsted	side	8
Barnehagens samfunnsmandat	side	8
Barnehagen som dannelsesarena	side	8
Dokumentasjon	side	9
Vurdering	side	10
Sosial kompetanse	side	10
Likestilling – likeverd	side	11
Krenkelse og mobbing	side	11
Barns medvirkning	side	12
Språk	side	12
Digital praksis	side	13
Min kropp – mine grenser	side	13
De utrolige årene	side	14
Lek og læring	side	15
Overgang barnehage- skole	side	15
Førskolebarna	side	16
Rammeplanens fagområder	side	17
Barnehagens forventninger	side	25
Forventninger til barnehagen	side	25
Året rundt i Norheim barnehage	side	26

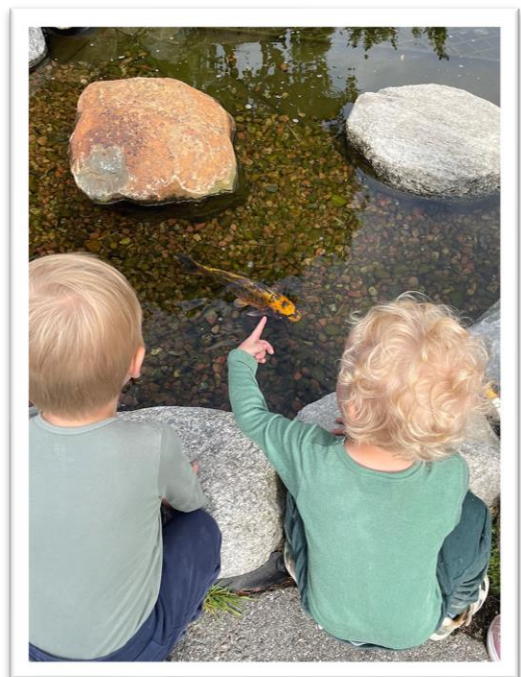
VISJONEN VÅR

SAMARBEID OG RESPEKT GIR GLEDE OG UTVIKLING

Gjennom samarbeid skaper vi en hverdag der barn og voksne med gjensidig respekt opplever glede og utvikling.

Målsetning:

I Norheim barnehage skal barn og voksne bli møtt med omsorg og glede. Hverdagen skal være preget av kreativitet og mangfold. De voksne skal være tydelige og reflekterte. Barn og voksne skal undre seg sammen og oppleve utvikling.

VELKOMMEN TIL NORHEIM BARNEHAGE

Norheim barnehage er en privat 6-avdelingsbarnehage som ligger flott til på Spannatoppen i Karmøy Kommune. Barnehagen er en stiftelse, og eies av de fast ansatte i barnehagen. Vi er fordelt på to bygg, med et stort uteområde. De store avdelingene har flotte uteområder som de bruker hver dag. Barkebillen har skogen, Bikuben har Hytta på Toppen og Vepsebolet disponerer to biler som de bruker til å dra på fine turer i nærmiljøet. Barnehagen har et variert utemiljø med grovmotoriske utfordringer for liten og stor.

Vår åpningstid er fra kl. 06.30 – 16.30 alle hverdager.

Norheim barnehage har 5 planleggingsdager i året, hvor barnehagen holder stengt.

KONTAKTINFORMASJON

Adresse: Stemmemyr 71, 5542 Karmsund
Telefon: 52856352

KONTAKTPERSONER:

Daglig leder:
Iren Angelica Hvidsten, tlf. 92043363
epost: dl@norheimbarnehage.no

Styrerassistent:
Kari-Ann Nordvik, tlf. 90565314
epost: sa@norheimbarnehage.no

Styrerassistent:
Angela Constanse Sveen, tlf. 46461476
Epost: kontor@norheimbarnehage.no

Hjemmeside: norheim-barnehage.no

AVDELINGENE

Barkebillen 3 -6 år tlf.: 47313440
Barkebillen ute tlf.: 40629557

Bikuben 3 -6 år tlf.: 97695584
Bikuben ute tlf.: 47458890

Vepsebolet 3 - 6 år tlf.: 97740060
Vepsebolet tur tlf.: 47457254

Marihøna 0 - 3 år tlf.: 41647945

Tusenbein 0 -3 år tlf.: 48245258

Maurtua 0 -3 år tlf.: 97710611

PLANLEGGINGSDAGER

15.08.2023

19.10.2023

20.10.2023

08.03.2024

10.05.2024

Barnehagen er da stengt.

NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden, slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.
- Rammeplan for barnehagen 2017– s.33

Det å begynne i barnehagen er en stor overgang, både for barnet og foreldrene. Det avholdes et foreldremøte for nye foreldre om våren, slik at en kan få snakket med pedagogisk leder, får informasjon om barnehagen/ avdelingen og få svar på ting dere lurer på. Der vil dere også få snakket med andre foreldre og sett avdelingen barnet skal begynne på. Vi setter av minimum 5 dager til tilvenningen. Man tar individuelle hensyn om videre tilvenning.

Hvordan tilvenningen foregår, får dere mer informasjon om i velkomstbrevet og på foreldremøtet før oppstart.

Dere som foreldre skal være til stede sammen med barnet og tar del i barnehagens aktiviteter som legging, stell, spising og lek sammen med eget og andres barn.

LITEN OG TRYGG I NORHEIM BARNEHAGE

Barnehageloven kap.8 fremhever viktigheten av barns rett til å ha et trygt og godt miljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. Det er barnas egen opplevelse av hvordan de har det i barnehagen, som er avgjørende.

Alle som arbeider i Norheim barnehage har en plikt til å følge med på at barna har det bra og at de trives. Dersom en av oss ansatte vet om- eller tror- at et barn blir utestengt, mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal vi:

- Gripe inn og stoppe krenkelse med en gang.
- Alltid gi beskjed til styrer.
- Undersøke det som har skjedd.

I Norheim barnehage jobber vi tett sammen med dere foreldre, slik at dere alltid vet hvordan barnet deres har det i barnehagen. Vi arbeider mye med relasjoner, slik at vi får tette bånd til barna deres. Dersom man har gode relasjoner er det enklere å vite hvordan barna har det, og man fanger lettere opp dersom barna ikke har det godt i barnehagen.

Vi prøver å være så tett på barna som mulig, slik at vi kan fange opp uheldige samspillmønstre som kan oppstå i barnegruppene. Vi godtar aldri at barn blir utestengt, krenket, ertet eller plaget. Dersom du føler barnet ditt ikke har et trygt og godt miljø i barnehagen, må du gi beskjed til avdelingen barnet ditt går på eller styrer snarest. Sammen

kan vi finne ut hvordan vi skal gå frem for at barnet skal ha et godt psykososialt barnehagemiljø der barnet skal trives og føle seg verdsatt.

Barnas verneombud:

Barnas verneombud er et nasjonalt tverrfaglig kunnskapsløft i barnehagene. En satsing som skal heve kompetansen til landets barnehageansatte, slik at de kan forebygge, varsle og bidra til å hjelpe de minste og mest sårbare i samfunnet innenfor følgende tre områder:

- Vold og overgrep
- Barnehagemiljø, mobbing og krenkelser
- Barn med behov for spesiell tilrettelegging

Den i barnehagen som får tildelt rollen som Barnas verneombud, skal få ekstra kompetanse om sårbare barn. Barnas verneombud skal være en ressursperson i barnehagen for barna, kolleger, daglig leder og foreldrene. Satsingen barnas verneombud er ingen ny funksjon eller ny ansatt, men rollen tildeles en pedagog som skal jobbe systematisk med området livsmestring og helse i rammeplanen. Vi har to ansatte som fungerer som barnas verneombud. En pedagog på småbarn, og en pedagog på store barn.

FORELDRESAMARBEID

Foreldrene er barnehagens viktigste samarbeidspartner, og har hovedansvaret for barnets oppdragelse. Vi skal jobbe mot et felles mål: – Å skape den beste hverdagen for hvert enkelt barn.

Barnehagen skal legge til rette for jevnlig foreldresamarbeid, både på individnivå og gruppenivå. På individnivå er det hente - og bringesituasjonen som er den viktigste daglige

arenaen for kontakt mellom barnehage og hjem. All skriftlig informasjon til hjemmet blir sendt i eBarnehage eller e-post.

Det arrangeres minst ett foreldremøte pr år. På våren har vi et felles foreldremøte for foresatte til nye barn, mens på høsten er det for alle. Norheim barnehage har et eget foreldreråd og SU (samarbeidsutvalg). I SU sitter det to representanter fra foreldrene, i foreldrerådet sitter det én representant fra hver avdeling.

Barnehagen tilbyr også foreldresamtaler ved oppstart, hver høst og vår, og ellers ved behov.

Foreldreundersøkelsen gjennomføres en gang i året. Selv om foreldreundersøkelsen er frivillig, er det viktig å bruke litt tid på å svare på den. Foreldreundersøkelsen er en fin mulighet for foreldre til å gi barnehagen generelle tilbakemeldinger. Vi ønsker tilbakemeldinger fra dere foreldre. Dere kjenner barna deres best, og vet hvilket barnehagetilbud dere ønsker for deres barn.

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE STÅSTED

Omsorg og trygghet er det viktigste i Norheim barnehage, fordi det danner grunnlaget for lek, læring og utvikling av et positivt selvbilde.

Omsorg er et begrep som rommer mye. Det handler om å se hva barna trenger, og hjelpe dem på en så god måte som mulig. Det handler om stell av småbarn og tørking av rennende neser. Det handler også om å sørge for at alle barn kan leke, at de vet hvordan de skal få venner og hvordan de skal beholde dem. Trygghet handler om at barna kan bruke de voksne som sin base, hvor de henvender seg for trøst, støtte og oppmuntring. Trygghet er også at foreldrene kan være sikre på at deres barn blir tatt godt vare på i barnehagen. Sammen med hjemmet er det vårt ansvar å sørge for at barna har alle verktøyene som trengs for å ha det bra, fungere og bidra positivt i samfunnet.

BARNEHAGENS SAMFUNNSMANDAT

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egen verdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandater: Samarbeid og forståelse med hjemmet, ivaretagelse av barnas behov for omsorg og lek, samt å fremme læring og danning, som grunnlag for allsidig utvikling.

Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

– Rammepplan for barnehagen 2017- s7

BARNEHAGEN SOM DANNINGSARENA

Barnehageloven 2005(§1), sier at barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og

være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Vi jobber for at barna skal være nysgjerrige i forhold til omverdenen, og bidra til at de deltar aktivt i ulike fellesskap. Vi skal fremme samhold, solidaritet og felles verdier og normer. Samtidig skal barna bli sett, ha tro på seg selv og utvikle et positivt selvbilde.

Vi mener at danning er å la barn, foreldre og ansatte få være seg selv i fellesskapet – uansett bakgrunn, kultur, religion og utdanning.

Danning er en livslang prosess, som skjer i samspill med omgivelsene.

Visjonen vår «**samarbeid og respekt gir glede og utvikling**» står sentralt i Norheim barnehage. Sammen med det fysiske og psykiske miljøet barna møter – legger vi et godt grunnlag for barns danning i barnehagealder.

DOKUMENTASJON

Dokumentasjon av personalets arbeid, synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagens dokumentasjon skal gi foreldre, lokalmiljø og kommunen informasjon om hva barna opplever i barnehagen.

Dokumentasjonen skal være til barnets beste. Den skal si noe om hva vi gjør og hvordan vi gjør ting.

Den daglige kontakten med foreldre hvor vi forteller hva vi har gjort, bilder/ plakater på avdelingene, måneds-/ ukeplaner og dagsrapporter i eBarnehage er en del av dokumentasjonen i Norheim barnehage.

Ukeplan skal legges i eBarnehage senest søndag før ny uke, og oppdateres kontinuerlig.

VURDERING

Vurdering av det pedagogiske arbeidet skjer blant annet ved månedlig evaluering på hver enkelt avdeling. Vi følger et fast skjema, så alle har likt utgangspunkt i dette arbeidet.

I tillegg har vi fortløpende vurderinger på avdelingsmøter og pedagogmøter.

Tilbakemelding fra både foreldre og barn er helt nødvendig i vurderingsarbeidet vårt. Barnas tilbakemelding får vi hele tiden i hverdagen, men vi trenger også foreldrenes. Derfor er det viktig at foreldre gir ærlige tilbakemeldinger, som vi kan ta med når vi skal evaluere arbeidet vårt. I tillegg til det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage, er foreldreundersøkelsen et viktig redskap både for foreldre og barnehagen.

SOSIAL KOMPETANSE

Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre, og legger grunnlag for vennskap og andre sosiale relasjoner.

Viktigheten av sosial kompetanse er enorm, og det kan ikke understrekes nok hvilken innvirkning barnehagen har. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill. Dette har vært, og vil alltid være noe av det vi ser på som en av de viktigste oppgavene vi har. Det er vår oppgave som barnehage å påse at alle barn som er hos oss, blir utstyrt med de riktige verktøyene for fremtiden.

Vi skal derfor:

- Legge til rette for at alle barna i Norheim barnehage har noen å leke med.
- Legge til rette for at alle barn i Norheim barnehage får mulighet til å bli gode lekere.
- Sørge for at alle barn i Norheim barnehage blir sett, og selv viser evne til å se andre.
- Legge til rette for at alle barn i Norheim barnehage får mulighet til å kunne vise omsorg for andre.
- Sørge for at alle barn i Norheim barnehage får erfaringer med å glede seg over egne og

andres vegne.

- Sørge for at alle barn i Norheim barnehage får mulighet til å opptre som gode medmennesker.
- Sørge for at alle barn i Norheim barnehage våger å utfordre seg selv.
- Legge til rette for at alle barn i Norheim barnehage våger å utfordre omgivelsene, med et sunt kritisk blikk.

LIKESTILLING – LIKEVERD

Bevisstgjøring av personalets holdninger er viktig i arbeidet med likestilling og likeverd. Det er viktig for barna å ha rollemodeller av begge kjønn.

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering, og fremme nestekjærlighet. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

- Rammeplan for barnehagen 2017- s.10

KRENKELSE OG MOBBING

Fra 1. januar 2021 trådte det i kraft endringer i barnehageloven. Kapittel 8 omhandler krenkelser av barn, og personalets forpliktelser tydeliggjøres med dette ytterligere.

Endringene omhandler:

- Nulltoleranse og forebyggende arbeid (§ 41).
- Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt) (§ 42).
- Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn (§ 43).

Hva mener vi med begrepet krenkelse: I § 41-43 i Lov om barnehager står det gjentatte ganger at «utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering» er eksempler på krenkelse. Basert på dette mener vi at krenkelser er ytringer og handlinger som oppleves negativt og gjør at barn opplever utrygghet, ubehag eller ikke føler seg inkludert i fellesskapet. Krenkelser kan være enkeltstående eller gjentakende og kan utføres av både

barn og voksne. Krenkelser kan være direkte, i form av ytringer og handlinger, eller indirekte, i form av baksnakking, utestenging og lignende.

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

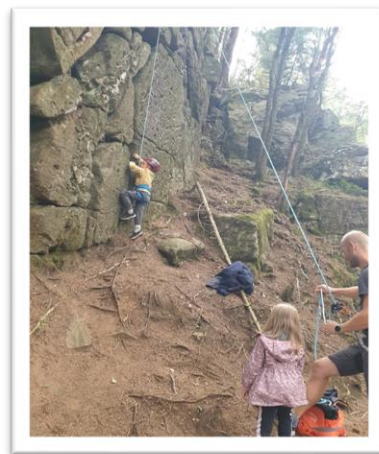
BARNES MEDVIRKNING

Barnehageloven §3: Barns rett til medvirkning

“Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse, planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet”

I Norheim barnehage er barna med og planlegger sin hverdag. Vi legger vekt på god kommunikasjon mellom barn og voksne, slik at forholdene blir lagt til rette for medvirkning. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

SPRÅK

*Å arbeide aktivt og systematisk med språk i barnehagen er en god strategi for å skape relasjoner og oppnå smidig og positivt samspill mellom barna i samvær og lek.
– rammeplanen 2017-s.48*

I Norheim barnehage skal personalet være gode språkmodeller, være nysgjerrig på barnet, benevne og beskrive ord og aktiviteter, bekrefte og sette ord på følelser.

Å lære språk er noe av det viktigste i et barns liv, og senere avgjørende for læring og sosial mestring. For at vi skal lykkes i dette arbeidet er det viktig at personalet har høy kompetanse på området. På avdelingene er det mye fokus på lesing, lekegrupper, fortelling og lytting. Vi skal stimulere barnets verbale og non verbale kommunikasjon, og sikre at alle barn får gjort seg forstått.

DIGITAL PRAKSIS

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

-rammeplanen-s.44

Vi bruker iPad som læringsverktøy i barnehagen. Den blir brukt hovedsakelig til å søke informasjon sammen med barna, og til å være kreative med for eksempel animasjon. Vi ønsker at barna ikke kun skal være konsumenter av digitale verktøy, men i stand til å bruke det kreativt.

MIN KROPP – MINE GRENSER

I samarbeid med Karmøy kommune, skal vi øke vår kompetanse på å møte barn som har det vanskelig. Barn som har en vanskelig hverdag, trenger trygge og varme voksne. Kontakten mellom barn og voksen, og den kvaliteten det er på relasjonen er en viktig forebyggende faktor. Vi skal jobbe med faste rutiner, struktur, tydelighet og forutsigbarhet. Vi bruker blant annet barnesamtaler som verktøy, og legger forholdene til rette slik at barnet kan fortelle hvordan det har det.

Dette arbeidet vil ta utgangspunkt i Rammeplanen for barnehager. Vi har utarbeidet et årshjul som legger føringer i arbeidet.

Årshjulet er et arbeidsdokument som følges av alle avdelinger:

MÅNED	1 – 2 ÅRINGER	3 ÅRINGER	4 ÅRINGER	5 ÅRINGER
August/ SEPTEMBER	Meg selv og min familie Familie og relasjoner	Meg selv og min familie Familie og relasjoner	Meg selv og min familie Familie og relasjoner	Meg selv og min familie Familie og relasjoner
OKTOBER	Følelser	Følelser	Følelser (sint og glad)	Følelser (sint og glad)
NOVEMBER	Følelser	Følelser	Følelser (trist og redd)	Følelser (trist og redd)
JANUAR	Kroppen	Kroppen	Kroppen	Kroppen (hvordan blir vi til)
FEBRUAR	Ha mot til å si i fra	Ha mot til å si i fra	Ha mot til å si i fra Gode og vonde hemmeligheter	Ha mot til å si i fra Gode og vonde hemmeligheter
MARS	Kroppen	Kroppen	Kroppen	Kroppen – gode og vonde berøringer
APRIL	Følelser	Følelser	Følelser («forelska, bekymra»)	Følelser («forelska, bekymra»)
MAI	Oppsummering	Oppsummering	Oppsummering	Oppsummering

DE UTROLIGE ÅRENE

”De utrolige årene” (DUÅ) er et program utviklet av professor Carolyn Webster-Stratton fra USA. DUÅ er utviklet for å fremme barns sosiale kompetanse, regulering av følelser og evne til problemløsning. Programmet gir praktisk veiledning i hvordan vi kan håndtere problemsituasjoner og utfordringer. Målet er at vi skal jobbe proaktivt, det vil si være i forkant av problemsituasjonene, og sikre at hele personalet handler likt. Et viktig poeng i DUÅ er å bygge sterke og gode relasjoner til barna, og bruke ros som virkemiddel. Selv om dette er et ferdig program, tilpasses det etter alder og modning, og med profesjonelt skjønn.

Personalet i Norheim barnehage er kurset i De utrolige årene. Vi har også en gruppe ansatte som jevnlig går på kurs, for påfyll, som de deler med resten av personalet på personalmøter. Vi følges også opp av Universitetet i Tromsø.

Norheim barnehage har utviklet et DUÅ -årshjul som vi bruker i arbeidet vårt:

ÅRSHJUL

MÅNED	TEMA	HVORFOR JOBBE MED DETTE?
August, september og oktober	Relasjonskompetanse	Det er avgjørende at vi gjør en innsats for å skape en positiv utvikling i relasjonen til barna vi har ansvar for. En god relasjon basert på tillit, forståelse og omsorg mellom personalet og barna vil styrke barnas samarbeidsvilje og motivasjon og støtte opp om barnets utvikling, sosiale og emosjonelle ferdigheter og læringsutbytte.
November, desember, januar og halve februar	Proaktive strategier og problemløsningsferdigheter	Det er viktig å være proaktive og tenke nøye gjennom organiseringen av avdelingen, gode støttetiltak rundt planer og overganger og hvordan beskjeder og anmodninger presenteres for barna.
Halve februar, mars og april	Positiv oppmerksomhet og forsterkning	Den aller viktigste faktoren som bidrar til motivasjon og læring hos barna er kvaliteten på oppmerksomheten til de ansatte. Konsekvent og tydelig oppmuntring og ros fra en ansatt styrker barnets selvtillit og er med på å skape tillitsfulle og støttende relasjoner.
April, mai og juni	Stressmestring og ignorering	Det vil fra tid til annen forekomme uønskede handlinger, for å håndtere slike utfordringer er det avgjørende for avdelingen at vi har en plan for å sette gode og tydelige grenser. Uten klare og tydelige grenser blir det fort til at barns uønskede handlinger møtes med tilfeldige, inkonsekvente reaksjoner fra de ansatte, som ofte blir reaktive i stedet for proaktive.

LEK OG LÆRING

Barnehageloven slår fast at barnehagen skal gi barn mulighet til lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser. Vi vektlegger den frie leken, både inne og ute. Vi gir barna tid og rom til å utvikle leken. I leken skjer mye uformell læring, og den voksne har en viktig rolle som støtte og veileder.

Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal bidra til at alle barn skal få oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egenkultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE

Det skal legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen, og oppleve at det er sammenheng mellom barnehage og skole. Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for at dette skjer.

Karmøy kommune har valgt noen overgangsobjekter som skal følge barna fra barnehage til skole, og bidra til kontinuitet. Eksempler på overgangsobjekter er leker, sanger og historier som kan være likt i barnehage og skole.

Samarbeidet starter allerede om høsten, med førskolegrupper på avdelingene. Daglig leder har møte med de aktuelle skolene i november og februar/mars, der overgangen til skolen blir planlagt sammen med skolen og eventuelle instanser. Dersom det er behov for spesiell tilrettelegging for enkeltbarn, skjer dette i nært samarbeid med barnets hjem.

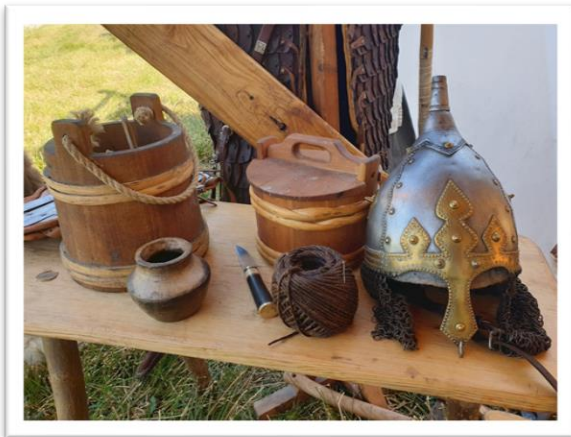
Når våren kommer arrangeres det en besøksdag på skolen, der førskolebarna får møte fadderne sine, få innblikk i en skolehverdag, og bli kjent med klasserommet.

FØRSKOLEBARN

Det siste året i barnehagen er starten på en ny epoke i livet. Nå skal barna forberedes til skolestart. Vespebolet, Barkebillen og Bikuben har 23 førskolebarn i år. De skal samarbeide gjennom hele året om et felles årshjul for de som skal begynne på skolen. Det er et innholdsrikt år, med mye som skal gjennomgås og oppleves.

Vi har tradisjon for at alle førskolebarn samler seg i to uker i barkebilleskogen på våren. Dette for å skape felles opplevelser og bli enda bedre kjent før skolestart.

Vi avslutter året med vikingfestival på Bukkøy og overnatting i barnehagen. En tradisjon som gir store og gode opplevelser og minner.

RAMMEPLANENS FAGOMRÅDER

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.”

Rammeplan for barnehagen-

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - Uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. - Begynnende forståelse for en del vanlige hverdagsord. - Begynnende ett-ords ytringer. - Bli kjent med enkle sanger, vers og pekebøker. 	<ul style="list-style-type: none"> - Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord. - Øve på instruksjoner med to ledd: “legg bamsen i senga” - Øve på å benevne kjente gjenstander og hverdagsord. - Øve på 2-3 ords setninger og fargenavn. - Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale. 	<ul style="list-style-type: none"> - Øve på å bruke språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til løse konflikter. - Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd. - Øve på at uttalen skal være forståelig for ukjente. - Øve på å gjenkjenne sin egen bokstav. - Øve på å gjengi deler av kjente rim, regler og sanger. 	<ul style="list-style-type: none"> - Øve på å delta i samtaler gjennom fortelling, undring, refleksjon og stillerspørsmål. - Interesse for begynnende lekeskriving/lekelesing. - Øve på å kjenne igjen navnet sitt. - Øve bruke rimord, tøysler og leker med språket. 	<ul style="list-style-type: none"> - Utforsker ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver. - Øve på å kunne skrive navnet sitt. - Begynnende forståelse for tidsbegreper (i går, i dag, senere, i ettermiddag). - Øve på dialog og ta del i samtaler i hverdagen.

Vi skal skape et variert språkmiljø der barna opplever glede ved å bruke språket og kommunisere med andre. Vi skal synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og uttrykksformer. Vi skal bidra til språklig nysgjerrighet og lek med språket. Vi har et rikholdig bibliotek i barnehagen, der det finnes et bredt utvalg av gode barnebøker, faktabøker, rim, regler, eventyr og sanger som avdelingene benytter seg av og jevnlig bytter ut. "Snakkepakken" og "språkkisten" er gode verktøy i språkarbeidet. Dette materiellet engasjerer, motiverer og inkluderer alle barna i språkstimulerende aktiviteter. Alle avdelinger har ukentlige språkgrupper med ulike aktiviteter.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

–rammeplan for barnehagen–

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - Bli kjent med egen kropp. - Utvikle grunnleggende grov- og finmotoriske ferdigheter og bevegelser. - Glede over å oppleve musikk, rytme og dans. 	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikling av et godt selvbilde gjennom kroppslig mestring, og respektere andres grenser. - Oppleve glede over fysisk utfoldelse. - Bli kjent med sang- og bevegelsesleker. - Legge til rette for selvstendighet under måltid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle sin kroppsbeherskelse grov- og finmotorisk. 	<ul style="list-style-type: none"> - Få kunnskap om sunn og usunn mat. - Utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp/ulikheter. - Ta del i enkle regelleker, og trene på kroppslig koordinasjon. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lære ferdigheter som trengs for å mestre regelleker, hoppetau og paradiser. - Øve på balansering, hinking, stupe kråke og klatring.

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Vi skal legge til rette for at alle barna opplever bevegelsesglede, matglede, matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Vi har flotte turområder i

nærmiljøet, og disse benyttes jevnlig. Den fysiske aktiviteten på barnehagens uteområder er stor gjennom hele året. Vi legger til rette for sang- og bevegelsesleker. Felleskjøkkenet blir brukt til aktiv grovmotorisk lek. Vi har også som mål å tilrettelegge for at barna får en balansert veksling mellom rolige perioder og perioder med aktivitet og fysisk utfoldelse. Vi ønsker at barna skal oppleve mestringsfølelse.

Godt og sunt kosthold er viktig for helsen og barnets utvikling. De voksne er, og skal være gode rollemodeller for barna. Vi i Norheim barnehage tenker sunt, fornuftig, variert og spennende. Måltidene varierer mellom grovt brød, knekkebrød, hjemmelaget grovbakst, havregrøt og middag. Grønnsaker, salat og frukt er alltid med til måltidene. Barnehagen legger vekt på å spre matglede og trivsel med sunn mat og lage gode rammer rundt måltidet. Vi oppmuntrer til nye smaksopplevelser. Vi ønsker å skape ett måltid med positiv setting der det legges til rette for språkutvikling, begrepstrening, sosial kompetanse og dannelse.

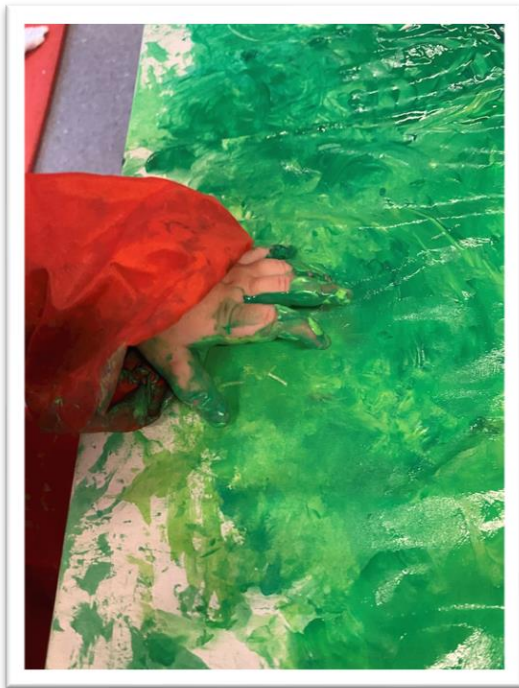
Kunst, kultur og kreativitet

I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Personalet skal bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen. Vi skal vise respekt for barnas ytringsformer og fremme lysten til å gå videre i utforskning av de estetiske fagområdene, og gi dem muligheten til å utvikle varierte uttrykksformer.

- Rammeplan for barnehagen -

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - oppleve estetiske uttrykk som musikk, dans og drama. - bli kjent med ulike materialer som for eksempel ull, plastelina, sand, maling og tegnesaker. 	<ul style="list-style-type: none"> - ta i bruk fantasi, kreativ tenking og skaperglede. - være med å skape estetiske uttrykk som musikk, dans og drama. 	<ul style="list-style-type: none"> - bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk. - oppleve glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet. 	<ul style="list-style-type: none"> - bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunst og kulturelle uttrykksformer. - utforske og delta i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre. 	<ul style="list-style-type: none"> - erfaring med å bruke ulikt materiell og uttrykke seg selv gjennom musikk, sang, dans og drama.

I Norheim barnehage ønsker vi å bidra til at barna blir kjent med et mangfold av tradisjoner, samt kunst og kulturuttrykk fra fortid og nåtid. Vi har et rikt utvalg av formingsmateriell og utstyr som lar barna utforske ulike materialer og uttrykksformer. Barnehagen legger også til rette for aktiviteter med musikk, dans og dramatisering.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal legge til rette for at barna får et mangfold av naturopplevelser og får oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna forblir nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, kan oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.”

–Rammeplan for barnehagen–

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none"> - Oppleve naturen og glede seg over det store mangfoldet. - Erfare ulike værphenomener og eksperimentere med naturfenomener som is og vann. 	<ul style="list-style-type: none"> - Begynnende erfaring og kjennskap til planter og dyr. -Begynnende kunnskap om miljøvern 	<ul style="list-style-type: none"> - Begynnende kunnskap om dyr, planter, universet og miljøvern. - Begynnende erfaring med hvordan teknologi kan brukes i lek og hverdagsliv. 	<ul style="list-style-type: none"> - Få kunnskap om at dyr og vekster er avhengige av hverandre i naturen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eksperimenterer og videreutvikler sine erfaringer med teknologiske leker og teknologi i hverdagen. Økt kunnskap om, og forståelse for fenomener i naturen.

Vi tilbyr barna rikelige naturopplevelser, med flotte og varierte tur- og uteområder. Gjennom temaarbeid, bøker, digitale verktøy og samtaler blir barna kjent med naturens- og livets ulike faser og sykluser. Om våren er det naturlig å så frø og lete etter vårtegn. På samme måte gis hver årstid sitt eget innhold. Vi ønsker at barna skal få gode opplevelser ute året rundt

Antall, rom og form

Fagområdet handler om å utforske, oppdage og skape strukturer og sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Arbeid med fagområdet skal stimulere barns undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

- Rammeplanen for barnehager-

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none">- Begynnende forståelse for plassering og orientering (eks: over, under, bak og foran).- Begynnende forståelse for størrelser.- Begynnende forståelse for tall og mengder.	<ul style="list-style-type: none">- Utforskning og undring, samt begynnende arbeid med matematikk i hverdagen.- Begynnende fargeforståelse.- Få erfaring med å undersøke og gjenkjenne egenskaper ved former og sortere dem på forskjellige måter.	<ul style="list-style-type: none">- Videreutvikler sin romforståelse ved å utforske romlige sammenhenger med kropp og sanser.- Bli kjent med overbegrep/kategorier, som kjøretøy, mat, klær etc.- Begynnende kjennskap til måleegenskaper (mål og vekt).	<ul style="list-style-type: none">- Leker og eksperimentere med tall og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke disse på.- Bli kjent med de vanligste geometriske formene.- Få erfaring med praktisk bruk av tall, telling og mengde.	<ul style="list-style-type: none">- Få erfaring med å løse matematiske problemer og opplever verdien av å prøve å feile.- Få erfaring med praktisk bruk av tall, telling og mengde.- Oppdage og undre seg over matematiske sammenhenger.

I Norheim barnehage deler vi gleden med barna over å undre oss, eksperimentere, utforske og leke med tall og former.

Vi er lekende og undersøkende i arbeidet med antall og telling. Vi ser på ulikheter og likheter, og er bevisst på egen begrepsbruk rundt matematiske og geometriske former og fenomener.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

-Rammeplanen for barnehager-

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<ul style="list-style-type: none">- Støtte og veiledning i konflikter.- Begynnende forståelse av rett og galt.- Ta del i markeringer av høytider representert i barnegruppa.	<ul style="list-style-type: none">- Begynnende konsekvensforståelse i forhold til egne handlinger.- Kjennskap til grunnleggende normer og verdier.	<ul style="list-style-type: none">- Respektere at vi er ulike, men unike.- Få kjennskap til høytider og merkedager som er representert i barnehagen og lokalsamfunnet.	<ul style="list-style-type: none">- Undring over eksistensielle spørsmål (natur, liv og død).- Få kjennskap til kulturer og tradisjoner som er representert i barnehagen og lokalsamfunnet.	<ul style="list-style-type: none">- Få økt kunnskap om høytider og tradisjoner som er representert i barnehagen.- Få erfaringer med å reflektere over grunnleggende normer og verdier.- Respekt og forståelse for likheter og ulikheter i et fellesskap.

I Norheim barnehage får barna kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen.

Vi voksne har fokus på å være gode forbilder med gode verdier og holdninger.

Vi undrer oss over viktige tanker og spørsmål barna har, vi arbeider med sosial kompetanse og vennskap.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal styrke kunnskapen om og tilknytningen til lokalsamfunnet, natur, kunst, kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barnehagen skal bidra til kunnskap om kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Dette omfatter og kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjoner og kjennskap til ulike minoriteter.

-Rammeplanen for barnehager-

1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
<p>- Bli trygg på seg selv, sammen med andre barn og voksne. Bli kjent med og få gode opplevelser i barnehagens umiddelbare nærområder</p>	<p>- Det enkelte barn skal ha mulighet til å påvirke og medvirke i sin egen hverdag.</p> <p>- Erfare at alle, uansett kjønn, får like muligheter til deltagelse og utforskning</p>	<p>- Hvert enkelt barn skal oppleve seg selv som viktig for fellesskapet.</p> <p>- Barna skal få erfare at deres valg og handlinger kan påvirke ulike situasjoner, både for dem selv og andre.</p>	<p>- Gi barna forståelse for at samfunnet er i endring og at de selv inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng.</p> <p>- Bli kjent med trafikale utfordringer. Få erfaring med ulike tradisjoner i nærmiljø og samfunnet.</p> <p>- Gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.</p>	<p>- Kjennskap til skolens uteområde.</p> <p>- Utforske ulike landskap, bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet.</p>

Vårt nærmiljø byr på muligheter for besøk på bibliotek, skole, idrettshall, butikker, turer til skog og vann, sauefjøs, Spanne hagesenter med dyr og planter, lokale lekeplasser og andre samfunnsinstitusjoner. Barna får også naturlig kjennskap til trafikk og lokal byggevirksomhet. Vi har to biler (9 – seter) som barnehagen disponerer til spennende turopplevelser.

Barnehagen forventer at dere:

- Merker barnas klær.
- Sørger for at barnet har klær og utstyr tilpasset vær og årstid.
- Gir beskjed til avdelingen hvis barnet ikke kommer i barnehagen.
- Holder syke barn hjemme, av hensyn til seg selv og andre.
- Holder på www.FHI.no
- Gir beskjed om barnet blir hentet av andre.
- Følger barnet inn i barnehagen.
- Tar kontakt med personalet ved levering og henting.
- Passer på at barna har 4 uker ferie i løpet av et barnehageår. 3 uker skal være sammenhengende i skoleferien.
- Følger opp informasjon som blir sendt i eBarnehage og på sms/e-post.
- Følger opp foreldremøter og foreldresamtaler.
- Respekterer barnehagens åpningstid.
- Lar mobilen ligge ved levering og henting.
- Ikke legger ut bilder av andres barn på sosiale media.

Forventninger til barnehagen:

- At vi har ditt barns beste i hovedfokus.
- At du som foresatt føler deg ivaretatt, blir tatt på alvor, og at vi viser deg respekt.
- At vi ser ditt barn.
- At barnet får gitt uttrykk for meninger og har mulighet for selvbestemmelse.
- At vi er tilgjengelige og til stede.
- At vi samarbeider med utenforstående instanser ved behov (helsestasjon, pp-tjenesten, barnevern og skole).
- At vi systematisk vurderer vårt arbeid.
- At vi tar mobbing, utestenging og krenkelse på alvor.
- Vi tar leken på alvor og ser dens egenverdi.
- Vi bruker faste vikarer som barna kjenner, og er trygge på.
- Barnehagen skal drive med utviklingsarbeid.

ÅRET RUNDT I NORHEIM BARNEHAGE:

August:

- Oppstart av nytt barnehageår.

September:

- Bli kjent med hverandre.
- Foreldremøte.
- Brannvernuke.

Oktober:

- Markering av FN-dagen.
- Høst.
- Foreldresamtaler.

November:

- Foreldresamtaler.

Desember:

- Luciafest.
- Nissefest.
- Julevandring i Norheim kirke.

Januar/februar

- Karneval.
- Fastelavn.
- Samefolkets dag

Mars/april

- Påske.
- Påskefrokost.
- Besøksdag på skolen.

Mai

- 17. mai-feiring.
- Rusken.
- Dugnad i barnehagen.

Juni

- Overnatting for førskolebarna.
- Sommerfest i regi av SU.
- Vikingfestival for førskolebarna.
- Foreldremøte for nye foreldre.

Hele året:

- Overgang barnehage-skole.
- Språk.
- Sosial kompetanse.
- DUÅ.
- Tilvenning fra liten til stor avdeling.